

ZENTA és VIDÉKE

HELYI ÉS VIDÉKI KÖZÉRDEKŰ HETI KÖZLÖNY.

Szerkesztői helyiség:
Kigyó utca, 262 szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők
Kéziratok nem adódnak vissza.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt — Félévre 2 frt — Negyedévre 1 frt
Egyes szám ára 10 kr
Hirdetési díjak: Egész oldal 20 frt — Fél oldal 10 frt
50 kr — Negyed oldal 5 frt 50 kr
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.

Kiadói hivatal:
Schvarcz Sándor könyvkereskedése, hová a előfizetések és hirdetések intézendők és ezek díjai fizetendők
NYILTTÉR PETIT SORA 15 KRAJCAR.

A zentai „járásper” temetése.

(1890. nov. 26-án)

Végre tehát! . . . A mit a „Zenta és Vidéke” a járásper végtárgyalása elején, e bűnügyre vonatkozólag megjövendölt, szóól-szóra beteljesült: „Vajudtak a helyek és megszületett — az egerecske!”

Alábbi sorokban olvashatják tiszt. olvasóink a legelőszótás alkalmából keletkezett járásper végtárgyalásának lefolyását.

A kir. ügyész mindent felőlelő s nagyszabású beszédéből Zentának összes, józanul gondolkozó lakossága levonhatja magának a tanulságos következtetést,

Epen ez okból ajánljuk, hogy e remek beszédnek különösen azon részét, mely a mi specialis, helyi viszonyainkra vonatkozik, tiszt. olvasóközönségünk figyelemmel át- és átolvassa, s pedig annál inkább, mert ahhoz, czikkünk végén mi is szándékozunk néhány megjegyzést fűzni.

A 26-iki végtárgyalás egyébként a következő sorrendben folyt le.

Az ülés d. e. 9 órakor megnyitván, meg híttetnek azon tanuk, kik eddig az esküt még le nem tették

Ezután következett az ügyész vádindítványa:

Tekintetes kir. Törvényszék!

Ha egy bűnpert azon követelmény szempontjából vesszünk szemügyre, amely annak tárgyalásához és elbírálásához a közérdek szempontjából fűződik, úgy ezen követelmény egyedül az alkut nem tűrő igazság diadalában és a minden más tekintetet domináló jogvédelem elveinek feltétlen érvényre emelésében és kifejezésében áll. Kell tehát az igazság eszméjének megfelelőleg, hogy a terhelt és vádlott egyének, ártatlanságuk esetében a vád sulya alól felmentessenek, s kell másrésztől, hogy az igazolt bűnösség esetében a büntetendő cselekmény elkövetése által megzavart jogrend annak törvényes megtorlása által helyreállítassék s a polgárok lelkiületében megrendült és egy időre ingataggyá vált bizalom megszilárdíttassék. S valamint megvagyok győződve arról, hogy a tek. kir. tvszék, melynek eljárásában a helyes ut eddig is felismerhető volt, az általam kiemelt főkövetelmeket az ítéletben is kifejezésre juttatja; úgy erős bennem a hit és meggyőződés a tekintetben is, hogy a megnyugtató döntésnek legfőbb garantiája; vagyis, hogy az ítélet a vád képviselője által teendő indítványnak hű visszhangja legyen: a hozandó ítéletet is felruházza a nyomatékoságnak és tekintélynek azon mértékével, mely egyedül képes a kedélyek megnyugtatóására és lecsendesítésére.

Bíró Bertalanra nézve nem tarthatom szem előtt a latin közmondást. „De mortuis nihil, nisi bene!” mert indítványomhoz szükséges annak kimutatása, ki volt a főbűnös és az izgalmak előidézője. Hevér Sándor 29 társával és Patócs György 15 társával az igazságügyminiszterhez feljelentést adtak be Bíró Bertalan ellen azon törvénytelen ségek megtorlása végett, melyeket a járásosztás alkalmával elkövetett, hogy a sorshuzást be nem tartotta, hogy mások megkárosításával egyeseknek előnyöket nyújtott és hivatalos cselekményeiért pénzt kért és fogadott el. Az ügy elbírálására a kikindai tvszék delegáltatott. A legelő felosztás a birtokosok között létrejött urbéri egyezés alapján hajtott végre és ennek foganatosításával Baky Gedeon szabadkai kir. tvszéki bíró bizott meg.

Bíró Bertalan az urbéri választmány szerződtette a tvszék jóváhagyásával. Fizetését Zenta város házipénztárából kapta, köteles levén a legelő felosztás minden munkáját eszközölni. A tényleges kiosztáshoz 1883. év tavaszán hozzá is fogott és eljárása hitelesítésére pedig Vagner

Vándor és Csuka Sándor mérnökök küldettek ki. Ezek a hivatalos esküt le tették. Bíró Bertalan által elkövetett sérelmek Baky által megvizsgálatván, ez a hitelesítő mérnökök javaslata szerint intézkedett és Bíró Bertalan, mint egyedül jogosítottat bizta meg a végrehajtással. — Hevér Sándor 106 társával, bár panaszuk orvosoltatott, a szabadkai tvszéknél panaszolták, hogy a sorshuzási lajstrom be nem tartatott, hogy pénzes emberek jutalékokat összevadásrólván, ezeket összevitte egy tagban kapták ki, miáltal sokakat jogos tulajdonukból kitaltak. Gazdászatiilag hátrányosabb helyeket vagy esélyeket kaptak jó fekvésű helyeikért. Hogy jutalmakat szedtek és jogos kívánalmakat is csak pénzért teljesítették.

Bíró Bertalan Szabó Lászlóval üzletlársi viszonyba lépett, 1000-nél több compententiát vásárolt össze, 150—200 forintot adván 1—1 lánczért. Ezeket azután nagyobb compententiában eladva, 300—400 frtot nyerekedtek. Egész sorozata e vádnak valóságos alapszék és ha a büntető tkv. a holt ember elleni akcióit nem szüntetné be, úgy Bíró Bertalan saját vallomása alapján is elítélendő volna. Mert be van bizonyítva, hogy az egész bűnper Bíró Bertalan bűnös ügyelmei folytán keletkezett. Most itt álló vádlottak csak appendixként szerepelnek, kiket a véletlen, vagy saját gondatlanságuk hozott ide. — Ezek után Bíró Bertalanul számoltam.

Baky Gedeon tvszéki bíró avval van vádolva, hogy minden elfogadható jogezim nélkül pénzeket kért és kapott. Végig megyek egyenkint az ellene felhozott vádakra.

(A kir. ügyész most beszédében Baky ellen 9 vádpontot említett fel, melyek mindegyikére rábizonyosodott azonban az, hogy a vádak igaztalanok voltak.)

A felsorolás után így folytatta a kir. ügyész beszédét:

Fontos dolog, hogy Bakyt Merényivel sokszor összetévesztették. Ezt Merényi is bizonyítja, de támpontul szolgálhat még Vinkovicsnak ide vonatkozó vallomása is.

Midőn az ügyész Baky ellen vádat emelt, tette ezt a vesztegetési esetek tömegességére való tekintettel. Elementáris erővel győzött meg a 20—30 ember panasz, hogy itt borralozás történt. Meggyőződtem azonban, hogy a vallomások legtöbbször sok kétegy fél, hogy a megvesztegetések nem állanak fenn, vagy legalább bármennyire erőlködjem is, azok alaposságát elismerni, bizonyítani és fentartani nem vagyok képes.

Indítványozom Baky Gedeon felmentését. (Megújuló zajos éljenzés. Az elnök figyelmezteti a hallgatóságot a tetszés nyilvánítástól való tartózkodásra.)

Áttérnek **Vagner Vándor** ellen felhozott vádakra.

(A kir. ügyész itt 18 vádpontot sorol fel.)

Ezen 18 vádpont egyikét sem tudom fenntartani, részben mivel a tanuk vallomásai a legnagyobb határozatlanságot és habozást árulnak el, vallomásukat hallomásra és következtetésre alapítják, részben mivel a teljesített fizetés Vagner által teljesített privát munkálatokért történt, még pedig minden esetben 1884-ben, mikor a hitelesítési eljárás rég befejeztetett. Megnyugtással Vagner ellen marasztaló bírói határozatot hozni nem lehet, vádamhoz nem ragaszkodom, ezért indítványozom vádlott fölmentését. (Éljenzés.)

Boros István incidentaliter jutott ez ügygel összefüggésbe. Eladta néhai atyja jutalékát, az örökös társak megkérdezték nélkül és hogy a jogügyletnek érvényt szerezzen, atyja nevét írta alá. Formailag magán okiratot hamisított, a miért a btk. 141. §-ba ütköző cselekményt látom femforogni. — Indítványozom a 402. §. szerinti megbüntetését.

(**Papp János Jánost, Zettin Ignácot, Zsarkó Józsefet, Rudics Gergelyt, Keczei Meszáros Mátyást** a kir. ügyész felmentetni ajánlja.)

Mielőtt a következő vádpontokra áttérnék, eszembe jut egy intézkedés a francia forradalom-

ból, mikor máglyára ítélték azokat, kik a francia alkotmányra megesküdni nem akartak. Egy pap a máglyáról visszakivánkozott, azon kérelemmel, hogy az esküt leteszi. Le is tette, de ekkor egy Couple nevű tisztviselő, ki neve után itélve igen fidélis ember lehetett, — visszalökte a máglyára, mondván, hogy most már kétszer hamisan esküdt. — Neki mindenáron áldozat kellett. De én nem keresek áldozatot, hanem a bűnös üldözését tartom szem előtt. — És fátumszerű, hogy a büntetéssel épen **Hevér Ferenczet** kérem sujtani.

Beismerte a vbíró előtt is, meg a végtárgyaláson is, hogy 200 frtot adott Bírónak, hogy a topolyai határba kiosztott compententiája helyett, mások megkárosításával előnyösebb helyet kapjon. Hevér jutalmat adott, Bíró ezt elfogadta s ezáltal köteleességét szegte meg. Most már az a kérdés, hogy Bíró közhivatalnok-e, és ha valaki kötelessége megszegésére indítja: elköveti-e a megvesztegetés büntetést. Nézetem eziránt határozott. Mert ha a községi bakter és a közs. esendőr közhivatalnok, akkor az a mérnök, kit a bíró hivatalos actusa vezet be, privát ember nem lehet, hivatali jogköre meg volt szabva, s mindenben a kiküldött bíró tvszerű utasításához kellett magát tartania. Szerződését az őt felfogadó urbéri bizottsággal kötötte, de hiszen a községi hajdu és bakter is magán félle szerződik, mégis kuriai döntvény szerint közhivatalnoknak s az 1871. évi VIII. tez. szabályai alá tartozik. Ha a tvszéki orvos a bírósági funkcionál és szakértői véleményadásnál közhivatalnoknak tekintendő, mért ne tekintetnék ennek a működő mérnök?

Ha nem így állana a dolog, akkor a működő mérnök nem volna abban a jogvédelemben részesítendő, melyben a törvény tényleg részesíti és a ki mérnököt hivatalos funkciójában bántja, az a kuriai döntvénye szerint hatóság elleni erőszak vétségét követte el.

Miután a megvesztegetés összes kriteriumát vádlott ellen felmerülni vélem, kérem megbüntetését.

Tekintetes kir. Törvényszék! Összegezni akarom e bűnper felmerült adatait, kimutatni azt a hatást, melyet a bűnper előidézett.

Temetni jöttem a bűnpört, mely anynyi vizsálykodásnak volt botránköve.

Az általam, beszédem kezdetén említett kétféle más tekintetet domináló azon következmény mellett, hogy a hozandó ítéletben az igazság és jogvédelem alkut nem tűrő eszméje kétségtelen kifejezésre jussanak, egy bűnper tárgyalásához azon hatás szempontjából, melyet az a tárgyilagos szemlélőre gyakorol. — még egyébb érdek is fűződik. A jogászra nézve érdekes jogkérdést, érdekes vitát, szóval, miként a beteg az orvos előtt érdekes és tanulságos objectumot képezhet, melyből az élet ezer-féleképen változó jogviszonyai közepette levonja a tapasztalat következtetéseit; a jelen bűnügyet azonban, — engedjenek meg a zentai legelő osztók, — nem tisztelhetem meg azzal a complimentummal, hogy jogi vagy jogászai szempontból valami nagyon érdekes és tanulságos volna, mert ez egy sivár homokszívú, oázis életet lehelő és életre keltő látványa nélkül.

De a társadalmi böleselő, a megfigyelő, a nyilvános és közélet embere, de emellett maga a nagy közönség is nem csak a bűnper, a maga egészében, hanem egyes részleteiben, s a szereplő személyek magatartása és viselkedése tekintetében igen sok figyelemre méltó adatot, igen sok tanulságos dolgot és megszívélésre méltó adatot nyújt.

Avagy nem végtelenül tanulságos-e midőn látjuk, hogy egy reneteg összegzet képviselő közvagyon felosztása alkalmával hogyan üti fel fejét a corruptió hidrája, hogy terjeszti ki szörnyű csápjait, s hogyan nő ennek nyomán az irigyek, a kapzsiak s ragadozó madarak száma, kik részt óhajtanak a koncból?!

Nem tanulságos-e, midőn látjuk, hogy a közvagyon felosztásával megbizott mérnök hogyan viszi a vásárra a mi nincs! Hogyan tesz valósá-

gos börzei speculatio tárgyává mások vagyonát, és megfizetve magának az óriás különbözete- ket: hogyan szerez a börzvévő súlyosított mérnöki hivatalban. — hol Petrács tanu szerint: ugy folyt a pénz, mint itt a szóbeszéd, — 100,000 frtot?!

Nem tanulságos és nem egyuttal fellázító-e, midőn látjuk, hogy közhivatalosok eljárása köz- ben rut nyereszkesedési vágyának hogyan áldozza fel közhivatalnokai tekintélyét, hogy tiporja sárba azt a nyombuszt, azt a decorumot, mely előtt minden embernek meghajolni, és kalapot emelni kellene, hogy őrizze a becsület szeplőtlenességét s integritását?!

Nem szomoruan tanulságos e, hogy az önző és a konczban nem részesített dema- gógia, mesterségesen szított gyűlölet alap- ján hogyan tapos, hogyan gázol nyakig az értelmiség, azaz abban a közhivatal- noki becsületben, melyet a denunciálás martalékává tett, nem törődve azzal, hogy bűnöst, vagy ártatlant sujt-e kétes értékű vádjával?!

Nem tanulságos-e, hogy az a szállási, meg- járási szellem, melyről nekünk Szerecla Márton uram olyan szép előadást tartott; a magyar ha- misítatlan józan- és nyilt-szivűség nagyobb dicső- ségére ugy megmetyézte és kábitotta az elméket, hogy ez emberek előttünk valóságos fülbebe- szeltek?!

Nem tanulságos e végre, hogy ez a járási szellem, mely egyesek érdekeit, a közérdeket téve kockára, az egész felosztást ujából kezdeni sze- retné, hogy a zavarosban halászhaszon, hogy év- tizedekre kinyújtva fokozza azt a rettentő köz- gazdasági kárt, melyet csak egy jövő ge- neráció becsületes munkája tehet jóvá? Nem okul- nak azon, hogy a multban elkövetett hiba már is mily fátum-zerülleg szülte meg a véteket, a vétek a bűnt, a bűnt a bűnhődést!

De nem folytatom tovább ez általános ter- mészetű következtetéseimet, hanem bezárom be- szédeket azon reményben, hogy a bűnper befeje- zése végre elfogja simítani a szenvedélyek felkor- bacsolt hullámain s hogy abból a piszokból és szemétdől, a mit ez a bűnper és annak szenny- hullámai partra vetettek.

Társadalom és egyesek vonják le a tanulsá- got, és szíveljék meg mindazok, a kiket illet, hogy a Gvelfek és Guibellinek ádáz öldöklésére emlékeztető gyűlölettel nem lehet a társadalom templomát felépíteni; szíveljék meg azok a kiket illet, s a kik szikrát vetettek, hogy tűzet arassanak, hogy a jó polgárok egyetértése a közhasznu tev- kenységnek legbiztosabb garantiája; szíveljék meg azok, a kiknek tetteiben a gyűlölet a fő faktor, Deák Eerencznek, a haza bölcsének a közügyekre is illő szavait: „Jobban szeretem hazámat, mint gyűlölöm ellenségeimet!“

Kérek igazságos ítéletet!

Tíz pernyi szünet után **dr. Szilasy Fűröp** Baky, fővádlott védője; majd **Szalay László** Wagner Vándor vé- dője;

továbbá **Matkovits József** Papp János védője;

Lichtenstein Ferencz Boros István, Zsar- kó József és Rudics Gergely védője;

végül **dr. Huszágh Nándor** Hevér Ferencz védője terjesztik elő a védbeszédet, melyek kö- zül különösen ki kell emelnünk dr. Huszágh Nán- dorét, mely minden tekintetben igen sikerült volt.

A védő-ügyvédek beszédei s ezekre a kir. ügyésznek tett viszonzásai után el- nök a végtárgyalást befejezettnek jelentette ki azzal a megjegyzéssel, hogy az ítélet másnap, nov. hó 27-én d. e. 10 órakor lesz meghirdetve.

A delegált N.-Kikindai kir. törvény- szék ítélete (melyből a 16 ivre terjedő in- dokolást elhagytuk, mert ez, a kir. ügyész vád-indítványából ugy is bentfoglaltatik) a következőleg szól:

Ő Felsege a király nevében!

A nagy-kikindai kir. törvényszék, mint ki- küldött bíróság, hivatali hatalommal való vissza- élés vétségével és egyéb büntetendő cselekmé- nyekkel vádolt Bíró Bertalan illetőleg Baky Ge- deon büntügyében a megtartott végtárgyalás alap- ján, a közvádló királyi ügyész, vádlottak és vé- dők meghallgatása után az 1890. november 24. és 25-ik napjain tartott zárt ülésében követke- zőleg

ítélt:

Baky Gedeon 51 éves kunszentmiklósi születésű ref. vallású, nős, 2 gyermek apja, ny. kir. törvényszéki bíró, vagyonos, rovatlan életű, szabadkai lakos I. r. vádlott, a btk. 463. §-ban meghatározott megvesztegetések bünteteteinek, —

Wagner Vándor (Peregrinus) székesfehé- vári születésű, r. kath. vallású 59 éves, nős, ro- vatlan előéletű és vagyontalan szabadkai magán mérnök II. r. vádlott a btk. 467. §-ban megjelölt 7 rendbeli megvesztegetés büntetetének és a btk. 465. §-ban körülírt 16 rendbeli megvesztegetés vétségének és a btk. 471. §-ba ütköző hivatali hatalommal való visszaélés vétségének, —

Papp János János zentai születésű 52 éves, r. kath. vallású, nős, 3 gyermek atyja, föld- tulajdonos, rovatlan előéletű, zentai lakos IV. r. vádlott, —

Zettin Ignác zentai születésű, 70 éves r. kath., nős, családos, szijgyártó, vagyonos, rovat- lan előéletű zentai lakos V. r. vádlott, —

Zsarkó József szegedi születésű, 50 éves, r. kath., nős, 4 gyermek atyja, városi nyilvántartó, ház- és földtulajdonos, rovatlan előéletű zentai la- kos, VI. r. vádlott, —

Rudics Gergely zentai születésű, 50 éves, r. kath., nős, 3 gyermek atyja, vagyonos, rovatlan előéletű, zentai földbirtokos, VIII. rendű vád- lott, — és

Keceli Mészáros Máttyás zentai szüle- tésű, 60 éves, r. kath., nős, 8 gyermek atyja, va- gyonos, rovatlan előéletű, zentai földműves, IX. r. vádlott a btk. 460. §-a alá eső megvesztegetés vétségének vádjá és következményének terhe alól felmentetnek. —

Ellenben **Boros István** zentai születésű 31 éves, r. k. vallású, nős, családos, vagyontalan, ro- vott előéletű, zentai napszámos, III. r. vádlott a btk. 405. §-ában meghatározott és a 402 §. má- sodik bekezdéséhez képest büntetett képező, de a Btk. 20. és 92. §-ának alkalmazásával vétségge minősülő magánokirat hamisításban, —

Hevér Ferencz zentai születésű, 39 éves, r. kath. vallású, nős, családos, rovatlan vagyonos, előéletű, zentai földműves, VII. vádlott pedig r. a btk. 470. §-ának első bekezdésében megjelöl- t megvesztegetés vétségében bűnösöknek kimondat- nak, s azért **Boros István** III. rendű vádlott **egy havi fogházra** és az 1887. VIII. t.-c. 1. §-ában körülírt czeleokra fordítandó és behajthat- hatlanság esetén további egy napi fogházra a btk. 54. §-hoz képest átváltoztatandó 10 frt pénzbün- tetésnek 15 nap és különbeni vghjtás terhe alatt leendő lefizetésére, — **Hevér Ferencz** VII. r. vádlott a btk. 470. §-ának 1. bekezdése alapján és a 91. §. alkalmazása mellett szintén **egy havi fogházra**, továbbá ugyancsak a fenti tartamu és jogkövetkezmény terhe alatt az 1887. VIII. t. cz 1. §-ában megjelölt czeleokra fordítandó 50 frt. pénzbüntetésre és ennek be nem hajthatása esetén 5 napi további fogházra ítéltetik.

Tartoznak ezenfelül a nevezett elítéltek 15 nap és különbeni végrehajtás terhe alatt az eljá- rási költségeknek $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{10}$ részét különlegesen, a tartási költségeket pedig fejenként a kir. kincse- tarnak megtéríteni.

Ezen ítélet a m. kir. Igazságügyminis- teriumhoz felterjesztetni határoztatik, jogerő- re emekedése után pedig az összes urbéri per- és vghajtási iratok a szabadkai kir. trvszékhez visz- szaküldetni és az illető felek által a büntügyi ira- tokhoz becsatolt okiratok ugyanazoknak visszaadni rendeltetnek.

Ine, így lett a zentai járásper „elte- metve!“

És ha utódaink tőlünk valamikor azt kérdeznék: miért is lett tehát ez a bűnper annak idejében feltámasztva?! — ez éles- és igazságos emberi észnek egyedül a kir. ügyésznek e következő szavaival lehetne, sza- badna felelni:

Mert az önző s a konczban nem részesített demagógia, mesterségesen szított gyűlölet alapján az ér- telmiség, az uri osztály becsülés- sében taposott, nyakig gázolt! . . .

Hogy pedig kicsoda az, a ki a dema- gógiát az értelmiség, az uri osztály ellen Zentán hosszú nyolcz éven keresztül mest- terségesen szított, ördögi gyűlölettel folyton tüzelte és tüzeli még ma is? — sajnosan tudjuk!

És ez a bizonyos „ördög“, Zentának ez az utálatraméltó rossz-szelleme még most is itt, falaink között tanyázik! Igaz, hogy a régihez képest ma már teljesen megved- lett, borzadályos külsővel toprongyosodik, földszik a morzsálcékokon, — de mikor a Mephistómég ebből is tőkét csinál, is vagy brávónak, vagy mártyrnak adja ki magát, s így erőszakolja, esetleg koldulja ki a cipőra való garast a 1833-., a gyenge- lelkeűk, a megrontott izlésű embe- rek zsebéből.

És bár a „járásper“ mai nap már el is van temetve; ezért Zentán a kedélyek még sem fognak lecsillapulni, azért nálunk a polgárok egymást becsülni mig sem fog- ják, — nem legalább addig, mig e város- ban magát felbirja tartani az a gonosz-szellem a ki a lakosság között a gyűlöletet ördögi természetéből kifolyólag még ma is folyton és folyton élesztí, a he- lyett, hogy a multakra fátyolt vetni igye- keznek.

Meghalt ugyan a járásper, — de kö- zöttünk maradt, itt él még a — gyűlölet!

Vajjon mikor lesz Zentán a gyűlö- is „eltemetve?!“ . . .

Színház.

Az elmúlt héten a következő darabok ke- rültek színre: vasárnap „Kondoros szíp csaplár- né“ népszínmű; hétfőn — zóna-tarifa szerint — „Bolondok grófia“ bohózat; kedden — Leővey jutalmára — „Mágdolna“ paraszt-dráma; szerdán „Apósok“ vigjáték; csütörtökön „Egy dalártné- pely viszontagságai“ vigjáték; szombaton „Üd- vöske“ operette.

Örömmel mondjuk, mikép a szintársulat te- hetsége s működése iránt mind nagyobb és na- gyobb elismeréssel kell adoznunk. A mely dara- bot bemutatnak, az mind élvezetes alakítással, mű-gonddal kerül előadásra.

Méltán megérdemelné tehát Fábán szintár- sulata a tiszt. közönség nagyobbmértvű pártfo- gását is.

Hétfőn, oleső helyárok mellett a „Su- hancz“-ot adják elő.

r t.

Helyi és vidéki hírek.

— „Munkáskérdés és kath. Le- gény egyesület“ című cikkünk folytatását, tör-szüké miatt jövő számunkra kellett halasz- tanunk.

— **Részleges tisztujtás.** Zenta vá- ros képviselőtestülete nov. 23-án tartott tisztújító közgyűlésén, Schmausz Endre, megyei alispán el- nökölete a l a t t két irnokit és egy bel- kézbesítői állásolat töltött be. Irnokokká meg- választattak Kiss Simon és ifj. Habram Ferencz; belkézbesítővé Huszák János. A II. számvevői ál- lás nem volt betölthető, mert a folyamodók kö- zül lakosítottaságát, illetve választó polgárságát egyik sem igazolta.

— **Városi haszonbérletek.** Novem. 23-án többrendbeli, városi árverezések voltak. Így pl. 3 évre (1890—93) ekkor adták ki haszon- bérbe a hid-, a partjavadalom- és a vásárpénz- szedés jövedelmét. Haszonbérbe vette pedig a hi- dat Bu'ora és Forgács, évi 11,611 forintért; a vásárjogot Vigh és Veiner 933 frt; a partjöv- edelmet Markovits Lajos (fűrészgáros) 1450 frért. A haszonbérletek a városra nézve meglehetősen elő- nyösöknek mondhatók.

— **Szabadságolás.** Városunk általá- nosan tisztelt és szeretett főjegyzőjét „kedves Gyuri bácsi“-ukat a nov. havi közgyűlés ujabb 6 hete szabadsággal ajándékozta meg, hogy meg- támadott egészsége ez idő alatt lehetőleg javu- lásnak induljon. Engedje is az Isten, hogy az állásával járó terheket, kedves főjegyzőnk, mig hosszú-hosszu éveken keresztül testi és szellemi frissességgel végezhesse.

— **Uj ipariskolai tanerő.** Az ipa- riskolai bizottság mult szerdán tartott gyűlésén, Sztész Lajos, az ipariskola erkölcseni tanítójának lemondása folytán, a nevezett tanszékre egyhu- gulag Forcay Ferenczet, közs. tanítótestületünk e jelesen képzett ifju tagját választotta meg. A sze- rencsés választáshoz gratulálunk!

— **A zentai kir. közjegyzőség.** Az igazságügyi miniszter a kir. köz- jegyzői kanarát felhívta, moadjon véleményt arra nézve, vajjon Zentán egy, vagy két közjegyzőség legyen-e. Ezen ügyben, biztos forrás után annyit írhatunk, hogy a felkért s ez idő szerint már át- nyújtott szakvélemény a két közjegyzőség mellett nyilatkozott. És így csaknem bizonyosnak tekint- hető, mikép Zentán (mert a székhely itt lesz) legközelebb két kir. közjegyző fog működni.

— **Választás.** A zentai „Takarék- és Hitelegylet“, a megüresedett könyvelői és pénz- tárnoki állásokra Hirschenhauser Dávidot és Bu- rany Jenőt választotta meg.

— **Tolvajlás.** Zettin József fűszerkeres- kedőnk Kossuth utcai raktárából az elmúlt héten egy bál-követ két ládát vágott-csakort, s egyzárk muzsola-szölvő loptak el. A dolgban leginkább ez kelt aggodalmat hogy a tolvajok a gonosz tett elkövetése után mind az utca, mind a rak- tár ajtót annak rendje és módja szerint becsuk- ták, mely arra enged, következtetői, hogy a lo-

pást egy jól szervezett tolvaj banda követhette el. Rendőrségünk nyomban nagy razziót tartott s egy gyanús embernél talált is valamennyi mazzola szőlőt és mandulát, de a czik, a keresett portékának nem vált be. Szakavatott egyének azt hiszik, hogy a tolvajok szomszéd községekben emberek lehettek, kik Zentára jöttek — vendégszerepelni

Közművelődési egyesület. Tóth Lajos gym. tanár ur, kinek nevéhez városunk kulturális haladásában már több dícséretreméltó, nemes cselekedet fűződik, itt helyben, egy „közművelődési egyesület” létrehozását tervezi. Bár e felelős gondolkodást tanúsító eszmének áldást hozólag való megteremtése manapság Zentán, a nálunk még mindig uralkodó zilált társadalmi viszonyok közepette — nézetünk szerint — alig-alig remélhető, mindemellett mégis, a felvetett gondolat széplelkűség előtt kalapot kell emelünk. Az egyesület esetleges megalakulása mára volt tervezve, mely azonban valószínűleg egy későbbi jobb időre halasztatott el. Kár pedig most már a megalakulást sokáig húzni és halasztani, mert az ezen irányban megkezdett actió után, az eszmének legtöbbet árthat a hosszas hallgatás.

Mulatság. A zentai iparos ifjak által 23-án rendezett Katalin-bál reményen felül sikerült; mit részben annak tulajdonítunk, hogy a derek rendezőség Müncz Izidorral élén mindent elkövetett, hogy a bal nem csak anyagi, de jókedv és kedélyesség dolgában is számottevő legyen. Ez teljesen eléretett, mert a szép számmal megjelent közönség reggeli 6 óráig feszelen, jó kedvvel mulatott. Felülfizettek: Keppich Manó 2 frt, Tombác Mihály 2 frt, Farkas Urbán 1 frt, Görög László, Scharf N., Goldstein Ferenc, Heiszler Aladár 50—50 krt, Kertész Ferenc, Sétáló János, Deák Albert 40—40 krt, Schmidt Károly, Molnár Pál Szipán, Vajda János, Osztojity Miklós 30—30 krt, Majlend Szilveszter, Bátkay József, Lality Imre, Bednár György, Farkas Antal, Tóth Antal, Papp István, Dallos István, Kovács István 20—20 krt, Lajkó Lukács, Molnár János, Eck Ferenc, N. N. 10—10 krt, N. N. 6 krt. — Ugy a kegyes felülfizetők, mint a derek rendezőségnek ez uton mond szíves köszönetet: az egyet gondnoksa.

A „Népkör” közgyűlése. Huszonhárom éven át fennálló népkörünk mult vasárnap tartotta meg szokásos évi alakuló-közgyűlését. Határozatai közül különösen említésreméltó az, hogy a tagok — haladni akarván a korrát — könyvtár gyarapítása czéljából a tagdíjat 30 krral fölemelték. Az egyet tisztviselőivé egyhangúlag újra a régiak választattak meg, névszerint: elnökké Papp Antal, alelnökké Horovics Adolf, jegyzővé Bakody Márton, pénztárossá Harsányi János és könyvtárnokká Lebák Ferenc.

Felfüggesztett jegyző. A nagyikindai járás főszolgabírája Grób Jánost, pádei jegyzőt hivatalától felfüggesztette. A felfüggesztésre a jegyző nagyfokú hivatali rendtelensége adott okot.

A pátriarcha rendelete. Tudvalevő, mikép Brankovits pátriarcha a g. n. papok bajuszát és szakálát jövőre meg akarja rendszabályozni, azaz: leborotváltatni. Mikor ezt az eshetőséget egyesek Trifó pópának felemlítették, ő fötisztelendősége bölcsesség-nyugalommal így felelt: „Bánk is én, ha ő szentsége töből levágatja hajammal együtt a templomot is, csak hagyja teljességében a papi jövedelmemet, no meg a — Schabach vendéglojót.” (Beküldetett.)

Martonosi közgyűlés. Az elmúlt héten Martonos községe közgyűlést tartott melynek főtárgya a közköltésnek 25 krral való megállapítása volt Erennits Milos ottani képviselő a 25 krt magasnak tartotta, mivel szerinte Martonoson olyan kiadott föld is van, mely után a közpénztárba egy kr, sem vételeztett be, s az árverési jegyzőkönyvben sem szerepel. Habran István képviselő indítványára az árverési jegyzőkönyv fölmutattatván, abban a kérdéses föld (mely 7—10 holdat tesz ki —) nem fordul elő. Nyomban indítvány tétetett, hogy a birtokló Biacs András hívassék azonnal a közgyűlés elé és adja elő, hogyan jutott a kérdéses földnek birtokába. De ezen indítványra, nehogy a bíró a közgyűlés előtt kompromittáltasék a közsegaatyái melyen hallgattak. A közönség pedig nagyon óhajtaná tudni, ki itt a bíró? Mert ha a bírót érné a felelősség, aki fogadalmánál fogva a községvagyonra fölött örködni tartozik: akkor nagyon kétes színben tűnnek föl.

Sport. A Bács-Bodrogh megyei agarász egylet az elmúlt héten a tompai vadászterületen tartotta meg rendes őszi agarversenyt, melyen a megyei földbirtokosok nagy számban vettek részt.

Uj szerkesztő. F. é. december hó 1-én a „Szabadkai Hirlap” czimű lap szerkesztőt cserél és pedig Csillag Károly a „Szabadság” czimű lap volt munkatársa személyében.

Távozó muzsikusok. Piros Józsi és zenekara mult héten hagyta el Szabadkát, hogy két évre Amerikába menjen ki, a hol Erdélyi Nácit s bandáját fogja felváltani. A kivándorolt muzsikusok közt van Károly, régi cigány-primásunk is.

— Az óbecsei gymnasium ügye.

A m. kir. belügyminiszter, a vállás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg megének elutasító határozatát hagyta helyben. Az elutasítás indoklása a következő: Ó-Becsen aránylag nem messze eső vidéken, jelesül Zentán, Szabadkán, Szegeden, Ujverbáson, Ujvidéken, Nagy-Becskereken és Nagyikindán már van gymnasium, továbbá a gymnasium fenntartása, kétségteletlenül nagyrészt oly pénzekből fogna történi, amelyek különben más Ó-Becse nagyközsége és környéke jól felfogott érdekeinek jobban megfelelő iskolák fenntartására fordíthatnának, — tehát általános érdekből nem mutatkozik kívánatosnak, hogy az algymnasium felállítására a mód megadassék.

Költségeloirányzat. A Bács-tiszai ármentseítő társulat* 1891. évre következő költségeloirányzatot készített: Bankkölesön-törlesztésekre a bécsi nemzeti banknál többrendbeli kölcsöntöke után 14105 frt, a pesti m. kereskedelmi banknál 6620 frt fog fordíttatni. Kezelési Költségek címén 14000 frt van előirányozva. A társulat vagyona ezzel szemben áll a társulat összeire, azaz 17722¹/₂ kat. holdra, holdankint 2 fét 73³/₁₀₀ krt számítva 48531 frt 66 krról, mely ö-szeghez járul Ó-Kunizza 3681, Zenta 4003¹/₂, Mohol 1403, Petrovesszellő 3276¹/₄, Ó-Becse 4977⁵/₈ és Földvár 380 hold arányában. Az állandó kölcsönre, mely az idén a magyar földhitelintézet felvett 1,450.000 frtból áll törlesztendő, 72,817 frt 50 kr.

Községi képviselők. Adán e hó 25-én volt az új közs. képviselők választása. Számszerint választatott pedig 10, kik közül csupán három került ki az értelmiség sorából (Kuglits János, dr. Hodik János és Araczkj Ulászló) 7 pedig a földmivelőkből lett választva. A mint levelezőnk írja, a közs. képviselők mostani választásakor Adán is e jelszó lett kiadva: „Nem kell ur, csak épen a ki — muszáj!”

Szabadkai tisztujítás. Decz. 3. nagy nap virad Szabadkára. E napon ejtik meg ugyanis a városi tisztujítást, Polgármesterjelölt eddi: kettő van. u m: egyik a régi, Mamuzich László, a másik pedig Varga Károly, ottani birtokos. Mindkettőnek igen egyenlő a pirtja, s hogy ki lesz megválasztva, ma már nagyon bizonytalan.

A karácsonyi és farsangi idény amely örömet okoz a fiatalnak, öregnek, szegénynek és gazdagnak egyaránt, sok emberre nézve ép oly sok fejtöréssel is jár. Értjük az ajándékokat és az ünnepegyek díszítését. A karácsony-est kellemét egy gazdagon díszített karácsonyfa s a farsangi táncvígalmak díszét egy szépen dekorált táncterem igen emeli. Mitán most épen karácsony és farsang előtt állunk, jókor érkezik levelezőnknek egy idevonatkozó tudósítása melyben egy előkellő bécsi, karácsonyfa- és díszítő cikkekből legnagyobb és legversenyképesebb cégre figyelmeztet. Ez a „Bisenius” cég (Singerstrasse 11) melynek árjegyzéke körülbelül 3000, a legkülönfélébb szakbavágó cikkek leírását tartalmazza. Ezek közt vannak igen szép és olcsó újdonságok karácsonyfa-díszekben: csillogó üstökösök és napok, gyönyörű ragyogó lapdák ugynevezett „kriszkindli-haj”-ból, üvegdiszkek, ezüstözött nagy fűgők, brilsanspor, elégheletlen hó és hóvatta, mely a karácsonyfa meggyulodását meggátolja, legújabb transparent lámpáskák, lebedegő angyalkák, öreg apó karácsonyfaival. jéggyűrűk, csillogó k és egyéb diszkek. Táncztereaek díszítését illetőleg a cég elegancia és izlés dolgában első helyen áll. Tárgyai közül kiválnak: szagtalan egy és többszínű meglepő lángok cötillon-figurák megvilágítására, gyönyörű cötillon-jelvények és csokrok óriási választékban, hősés a a bálteremben legújabb meglepő; hóval töltött fánkok kiosztásra, hatásos díszítő cikkek tánczterem számára, komikus és álarcos alakok, szövetjelmezek, álcák, durrano bombonok, melyek komikus sapkákat, sőt egész papírlözeteket tartalmaznak stb. Ezen kívül készletben vannak az összes államok, magyar magyék és vároéok czimerei és zászlói. Kölsön is a ad a cég díszítését. s elfogad tánczterem díszítését. Legjobb akár karácsonyfa akár báldiszek iránt levélben fordulni névezett céghez, mely szívesen szolgál bővebb felvilágítással és gazdag tartalmu árjegyzékét bárkiuek díjtalanul megküldi.

Gabona árák.

(November 28-án)

Buza mm.	—	7 frt 30 krig.
Árpa .	—	6 „ 10 „
Zab .	—	6 „ 40 „
Kukorica tavaszra mozsolt	5 „	20 „

Budapesti levél.

A karácsonyi ünnep közeledésével mindenki gondolkozni kezd, hogy a legkedvesebb családi ünnep, a karácsony estéjére, mivel lephesse meg övét, szeretetét. Ezen fejtörést okozó gondok elhárítására bátrak vagyunk néhány előkelő jöhimnevű budapesti cégét ajánlani tisztelt olvasóink figyelmébe, hol akár személyesen akár levél útján, legjobban szerezhetik meg ajándékaikat.

Az ajándéktárgyak egész bőségszaruja található **Kertész Tódor** Dorottya utca 1. sz. a. diszükereskedésében, s különöse karácsonyi alkalomra figyelmeztetjük t. olvasóinkat következőkre: Mindennemű zenélő művek. Óraszerkezettel, díszes szekrényekben 20—50 frtig. Játékasztal-cikkek, sakk-táblák 1 frt 15 krtól 8 frtig, malom- és dom-táblák 1 frt 30 krtól 7 frtig, tombola játékok 1 frt 30 krtól 26 frtig, versenyfutó-játékok 1 frt 50 krtól 8 frtig, Tivoli társjátékok 8—12 frtig, Laterna magikák 1 frt 60 krtól 15 frtig, ködkép-készülékek 35 frt, esoda-kamara 20—25 frt, búvészeti szemfényvesztő készülékek 1 frt 85 krtól 9 frt 75 krig, Kaleidoscop dbja 2 frt 50 krt., színházak 4 frt 80 krtól 12 frtig, építő-koczkák 1 frt 20 krtól 6 frt r, továbbá mindennemű gyermek játékok, bá-buk a legnagyobb választékban. Igen díszes karácsonyfa-árványok, ragyogó karácsonyfa díszek, legújabb sensatiós gyertyák a karácsonyfák kivilágításához, gyémántok utánzásu lánczragyogó karácsonyfa-láncz, színes üveggöngy-sorok, arany diók, megtölthetők, zomácozott nagy diók, lebegő angyalok, csillogó színű lepkek, sat. sat. Egy karácsonyfa-feldíszítés összeállítva arányban az árhoz 5, 10, 20 frtért. Butoratzki-gészítő diszmiáruk látogatójegy-tálatk 5 frt 50 krtól 15 frtig, virágvázák porcellán, majolika és színes üvegből 8 frttől feljebb, illatszekerények 3 frt, 50 krtól 12 frtig, faldiszek párja 2 frt 70—5.20-ig, diszkanesők 8 frttől 120 frtig, tálcák dohányszó-készletek, diszgyertyatartók, sat. sat. Képes nagy árjegyzékét kívánatra bérmentárova rendelkeznek meg a legújtanosabb, legválasztékosabb és legszebb áruk, s tekintettel azon körülményre, hogy karácsony hetében **Kertész Tódor** üzlete túl van halmozva szállításokkal, kívánatos, hogy a megrendelések jókor tétessnek, nehogy valami rendkívüli eset, hófúvás, sat. miatt megkéssenek a küldemények.

Igen szép és praktikus karácsonyi ajándék-tárgyakat ajánlanak **Zelenka R. L.** illatszere- és fűsz kereskedésből. Budapest, szervita-tér 3. sz. a. E régi jöhimnevű, előkelő üzletben a legújtanosabb áruk mellett lehet rendelni legnagyobb választéku díszes hölgy- és uri toiletté-casottákat, fűsz garnitúrákat, valódi teknős béka és elefántesontból, valamint hajdíszül a legszebb tűk, agraffok, hajszoritók, sat., sat.; legfinomabban készörült toilette és kézi tűkrök; utazó készletek, továbbá francia és angol illatszerek faconokban és kartonokban. Az áruk minden darabon jegyzékek. Vidéki megrendelések lelkiismeretesen szolgáltatva és után-vétellel küldetnek.

A ki a zenét kedveli, az nem csak nemes érzésű, jó szívu is lehet. A zene műveli a lelket élénkíti a szellemet, s kellemes társalgónk szabad óráinkban. Azért a zenének valamely ágát művelni, mindenki igyekszik, kinek erre érke van, s a családok igen hasznos kiadást tesznek, ha gyermekeiket zenére oktatják. Különösen nagy elterjedést nyert újabb időben a czimbalmozás, ezen speciális magyar hangszer, ugy az előkelő mint a pólgári osztály körében, mióta **Schunda V. J.** udvari hangszergyáros Budapesten a pedálos czimbalom feltalálása által oly tökélyre emelte, hogy az már hazánk határára túl is el van ismerve. Azonban a tökéletesítés által még nem nyert volna a czimbalom oly nagy elterjedést, de Schunda által kiadott és Allaga Géza által szerkesztett, a magántanulást előmozdító czimbalom iskola tete meszen előmozdította azt. Legzelesztőbb karácsonyi ajándék tehát egy czimbalom, vagy bármely hangszer, melyek minden minőségben, legjobban és legolesőbben rendelkeznek meg **Schunda V. J.** hangszergyárossal Budapesten, IV. Magyar-utca 29. szám alatt. Minden kiállításon melyen Schunda részt vett, hangszerai az elsőrendű érmekek lettek kitüntetve, ezenkívül pedig Schunda ur, az ipar-ügy terén kifejtett tevékenységéért Ó Felsége által két arany érdemkeresztet s a Ferenc-József rend lovagkeresztjével tüntettetett ki.

Igen szép ajándék-tárgyak vannak **Gradi F. Adolf** Budapest, Hatvani utca 18. sz. a. papir-, iró- és rajz-szer kereskedésében. E régi jöhimnevű üzletben legnagyobb választékban található igen díszes albumok, legszebb papírkülönlegességek, levélpapír és borítékok. Mindennemű iró-eszközök és rajz-szerek legjobban sikerült kréta-rajz ar czképek fényképek után készíttetnek, valamint üvegfestészeti utánzatok a legszebb színekben s a legújtanosabban kaphatók. Mindennemű díszes és virág-színes dombornyomású üdvözlő kártyák név-ünnepi és újvi alkalomra legnagyobb választékban rendelkeznek meg ezen országoserte ismert üzletben.

A karácsonyfák díszítéséhez szükségeltető czukorka-alakok, czukorkák, bombonniérek, sat., sat., a legnagyobb választékban **Iffy Kertész József** Andrási-ut 17. sz. csemege-és fűszerüzletében rendelkeznek meg, hol egyszersmind legjobb minőségben és legújtanosabban hapható mindennemű fűszer-áru, tea, rum és teasütemény, a legfinomabb francia csokoládé, magyar és francia cognac és likörök, ugyszintén déli gyümölcsök is. Minthogy karácsony hetében igen sok szállításra érkezik megrendelés, nehogy késedelem álljon be, kéretik a megrendelés korai kiküldése. A csomagolás nem számítatik fel.

Calderóni és Társa látzere- és tanszerraktárában. Budapest, váci-utca 30. sz., igen nagy választékban található karácsonyi ajándékokul alkalmas és hasznos tárgyak, különösen szép színházi és kettős tábori látesóvek, 5 frttől feljebb, szemüvegek és órcipetők acél, alany, ezüst, arany vagy tekenősbékaesont keretben 1 frt 50 krtól kezdve; nagyító üvegek botanikus czékora vagy fényképek nagyítására 80 krtól feljebb; rajzeszközök újzestől 2 frttől kezdve; természetani és vegyteni készlekek, gőz- és villámgépek, rajzminták, fényképezeti készlekek turisták, festő-művészek stb. számára, és sok más hasznos tanulságos czikk. Árjegyzék kívánatra díjmentesen küldetik.

Krisháber Győző műlakatos, Budapest váci-körút 19 sz. alatti üzletét ajánlja azon tisztelt olvasóink figyelmébe, kik üzleteiket zajtalan redőny-ajtó-csukókkal kívánják ellátni. Krisháber gyár készíti újabb időben s nagy év óta minden fővárosi nagyobb bank, intézet, kávéház, vendéglő, sat. az ő felülmulatlan redőny ajtóval van ellátva. Műalkotás diszunkái templomokon, kapuzatokon s monumentális épületeken vannak alkalmazva, valamint a miniszteriumok, magyar államvaspályák alademiák, kereskedelmi bank, magyar jelzálog-hitelbank, takarékpénztárak, főuri paloták és épületek, ugy hogy e szakmában minden megrendelést ezen elismert jó hirnnevű cég eszközlő legújtanosabban.

Répmagvak beszerzésére ajánljuk a tisztelt gazdaközönség különös figyelmébe a világhírű **Wohanka és társa** cégét Budapesten, VI. Podmanitzky-utca 23. sz. E cég, melynek főtelepe Prágában van, fióktelepei pedig Bécsben és Budapesten vannak, már harmincz éve áll fenn, s a többiek között kiválóan a cukorrépa és a takarmányrépa magkülönlegességek előállításával foglalkozik. Az oly gyorsan közkedvelt lett s általánosan felülmulhatatlannak elismert „Arstria Elektoral”, továbbá ismert Bienforfi, Vilmorin és Kleinwanslebeni cukorrépa-magvat termesztő Felsője a császár és király eschországi magánbirtokain, saját külön kísérleti állomásai vannak Mezőhegyesen (Magyarország), Leopoldsdorf (Alsó-Ausztria) és Löstwicen (Csehországban). Takarmányrépa-különlegességei közül a hazánkban bevezetett fajok, u. m. az obendorfi, a legszebb és legjobb természetes nyújtónak bizonyultak. „Lento-iti”, „Klumpeni” vörös és sárga „Mammuth” és vörös „Oriás” vörös és sárga palaezkalaku fajok. A megrendelések idejében megtevése a t. gazdaközönség érdekében kívánatos melyeket a cég leggyorsabban és leggondosabban teljesít.

Felelős szerkesztő: **HARSÁNYI JÁNOS.**
Kiadólap-tulajdonos: **SCHVARCH SÁNDOR.**

HIRDETÉSEK

Tőzsdé-megbízásokat
minden nemben elvállal s a legelőnyösebben teljesít

BAKOFEN B.

Budapest, kigyó-utca I. sz.

Különösen ajánlatos az **osztrák hitelrészevények** és a négy százalék **magyar aranyjárdék** vétele. Pótdékra elegendő 25 részvényre vagy 5000 frt. járadékra 250 frt. készpénz vagy értékpapírokban. A békés politikai helyzet és pénzügyi állapotunk folytonos javulása biztosítja a műveletek sikerét. Cím a tőzsdéidőben reggel 9-től est 6-ig táviratokra:

Bakofen, Budapest, tőzsdé.

Levélbeli kérdésekre pontos válasz.

Titoktartás biztosítottik

HAUSWALD-T-KÁVÉ
 a legjobb és szaporaságánál fogva
 a legolcsóbb pótkávé.

Gyors s biztos segítség gyomorhajok s azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az életnedvek s ennek folytán a véreket tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatásosabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalsam a legjobb s leggyógyhatásosabb gyógyfűvekből a leggondosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgöres, étvágyhiány, savanyus felbűfögés, vertolulás, aranyeres bajok stb. ellen teljesen hatásosnak bizonyul. Ily kitűnő hatásai következtében ezen életbalsam **Ellis-bizonnyult megbízható háziszerevé** lett a népnek **Ara egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr.** **merő iratok ezrei bármiké betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedüli általánosan eredeti utasítás szerint készített „**Dr. ROSA-féle életbalsam**” minden üvegesekéje kék burkolba van csomagolva, melynek hosszoldalain „**Dr. ROSA életbalsama a „fekete sashoz” címzett gyógyszer-tárából. FRAGNER B. Prága - 250111.**” van met. cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles feléin pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalsama valódián kapható csak a készítő

FRAGNER B.

Védjegy. **fráktárban, gyógyszer-tár „a fekete sashoz” Prágában - 250111, és BUDAPESTEN Török József úr** gyógyszerésznél. Királ-utca -2. sz. **Budai Emil** úr városi gyógyszer-tárban a Városház-téren. **Az osztrák-magyar monarchián minden nagyobb gyógyszer-tárban van raktár ezen életbalsamból.**

Ugyanott kapható: **„prágai általános házi-kenőcs”,** több ezer hányilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és gennyedések ellen. Ezen kendős biztos eredménnyel használható a női emelő gyuladásánál, a tej tespedésnél szülőkör, kelet vényvel, vérdaganatoknál, genyes fukadékoknál, pokolvarnál, körömgöyöknel, az úgynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felfufladásoknál, mirigydaganatoknál, zsírdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, dagaszt, elkeményedést, felfufladást a legrövidebb idő alatt eltávolít; s ahol már gennyedés mutatkozik, ott a dagasztat legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiérett és kigyógyítja.

Kapható 40 és 30 krajcáros szelencékben.

Óvás! Mintán a prágai általános házi-kenőcsöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga éreszelene, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható -- burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbizonyosabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehezhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási teltség visszanyerésére. **Egy üveg ára 1 frt.**

PSEPHOFER J.-féle

gyógyszer-tár

BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. A.
„zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacok, ezeltt általános labdacok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok erős hatásukat észszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendnek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszereből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacok háziszereit ajánlatnak és ajánlattak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vertolulások, aranyér, bél-telenség s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is; így sápkórnál, idegességéből származó fejtájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legesélyesebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hoztak intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacokat egyszer használta, meg nagyon győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierbach, 1878. október 22-én.

Tekintetes Ur!
Alulról kéri, hogy felette hasznos és kitűnő vértisztító labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.

Neureiter Ignáz, orvos.

Hrasche, Flódnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes Ur!
Isten akaratára volt, hogy az Ön labdacsaí kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban meghaltam anyanyira, hogy semmi munkát sem voltam tőle képes végzni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön esodlatrandító labdacsaí engem nem mentették volna meg. Az Isten állja meg Önt ezert észszer. Nagy bizalom van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Kuife Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt Ur!
A legfőbb köszönetemet mondok ezennel Önnek 60 éves nagyoném nevemben. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhuruban és vízkórásban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondtam, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitűnő vértisztító labdacsaiból s azoknak általános használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Weinzeittel Josef.

Eichengraberamt, Gölül mellett, 1889. márczius 27-én
Tekintetes Ur!

Alulról ismétlen kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacsaiból. El nem mutathatom legnagyobb elismerésemel kitéjzeni ezen labdacok értéke felett és azokat a hol csak alkalman nyíllok, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszéseszerinti használására Önt ezennel felhatalmazom.

Hahn Ignáz.

Gotschedorf, Kolbach mellett, Szilázia 1886. okt. 8-án.
T. Ur!
Feltérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön esodlatrandító labdacsaíak köszönetem, hogy egy gyomorhajót, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok után sohasem fogok kifogni, s midőn legfőbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tiszteltet!

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacok csakis **Pserhofer J. féle, az „arany birodalmi almához” címzett gyógyszer-tárban, Bécsben I. Singerstrasse 15 sz. a.** készítettnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 frt 05 krba kerül; bérmentelen utánvételi küllésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál ke. esebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésnél (mi legjobban postautalvánnyal eszközölhetik) bérmentes küllésel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J. névaláirással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs gyors és biztos hatá. u. legjobban a legbiztosabb szer elismerve. 1 kőcsöggel 40 krajczár. Bérmentve 65 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 forint.

Általános tapasz Steudel tanártól. Ütés és szúrás által okozott sebeknél, mérgeos dagasztoknál, ujjukakcz, sebes- vagy gyuladtmell vagy más ily bajoknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tégyel 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalsam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 kőcsöggel 40 krajczár. Bérmentve 65 kr.

Ütifüvedy, egy általánosan ismert kitűnő házi-szer hurut, rekedtség, göresös köbögés stb. ellen. 1 üvegeske ára 50 krajczár. 2 üveg bérmentve 1 forint 50 krajczár.

Élet-esszencia (prágai eszöppek), megrontott gyomortestű bajok ellen kitűnő háziszere. 1 üvegesével 2? kr., 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só **Bultrich A. W.-től.** Kitűnő házi-szer a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgöres, gyomorhív, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalsam, 1 üveg 50 krajczár.

Por a lábbizadás ellen. Ezen por megszünteti a lábbizadást s az általánosan ismert kitűnő házi-szer a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgöres, gyomorhív, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Golyva-balsam, kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 65 krajczár.

Helső vagy egészség-só kitűnő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál. 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerethetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközölhetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvételi küllésnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küllés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.